

Кшиштоф ЛИСКАВА

д.е.н., професор кафедри страхування,
Економічний університет м. Познань (Польща),

Юрій КЛАПКІВ

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія,
Тернопільський національний економічний університет

СУЧАСНА ПРАКТИКА ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СТРАХОВІ ПОСЛУГИ

Сучасну практику запровадження високих технологій в страхові послуги розглянемо у двох аспектах, через інтеграцію мобільних додатків в онлайн дистрибуцію страхових послуг і розвиток страхування системи елементів «розумний дім» та високотехнологічних будинків.

Розвиток сучасних технологій у світі є рушійною силою змін у методах і техніках продажу продуктів і послуг. Ці зміни включають в себе також можливості розповсюдження страхових послуг в Європі загалом та в Україні зокрема. Основним акселератором цих змін є розповсюдження доступу до мережі Інтернет. Формуються нові, альтернативні методи продажу стандартних страхових продуктів через електронну комерцію. Ці методи відносяться до нетрадиційних форм дистрибуції страхових послуг. Вони дозволяють усунути деякі обмеження традиційних каналів. Як доводить досвід України, в основі лежать юридично правові норми, що власне забезпечують можливості продажів страхових послуг онлайн, зокрема наймасовішого та обов'язкового виду – страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів.

Інтернет дає величезні можливості для розвитку маркетингу і поліпшення методів управління продуктами страхових компаній. Страхові компанії знаходять нові способи отримання прибутку з цих можливостей [1]. Еволюціонували і дії страхових компаній, що мали місце в всесвітній мережі Інтернет та їхні результати [2]. Раніше деякі страхові компанії створювали сайти, але не використовували можливості дистрибуції своїх продуктів через них [3], задовольняючись інформаційною складовою веб-сайтів. Нині дедалі більше страхових компаній робить ставку на автоматизацію процесів та удосконалення послуг онлайн.

У міру розвитку технологій зростає число областей, в яких можуть застосовуватися сучасні технології. Сучасні електронні системи також все частіше використовуються в житлових будинках, автомобільному транспорті, медицині та інших сферах людського життя. Зосередимо наше дослідження на можливостях страхування елементів «розумного дому».

Прийняття технологій – це перший крок до вигідного використання Інтернету речей. Акцептування технологій пропонує кілька переваг та дозволяє впроваджувати оптимальні рішення. Розумний дім (Smart home), в первинній концепції розглядається як будівля із сучасними системами і технологіями, які підвищують безпеку і комфорт житлового будинку.

Концепція «розумний дім» розвилась в Сполучених Штатах з 1980-х років. Сучасні технічні інновації та прогрес, особливо в сфері електроніки, інформаційних технологій та телекомунікацій започаткували створення систем управління будівлею на основі систем управління освітленням, опаленням, вентиляції та кондиціонуванням повітря [4]. Такі системи, крім комфорту, дозволяють економити, тому їх дедалі частіше використовують в нових будинках. Однак система не тільки підвищує комфорт проживання, але і збільшує вартість нерухомості, змінює категорію ризиків для нерухомості.

Розумний дім із системою управління будівлею BMS (Система управління будівлею) або з IBMS (Інтегрована система управління будівлею) чи IIBMS (Інтелектуальна інтегрована система управління будівлею) – це будинок з інтегрованими системами управління різними побутовими приладами та системами.

Суть розумного будинку полягає в тому, щоб забезпечити, зокрема, підвищення енергоефективності при експлуатації будівлі. Ці рішення можуть привести до економії і підвищення зручності проживання, через персоналізацію переваг. Ми ж зосереджуємося на властивості сигналізації небезпеки або превенції ризику при реалізації послуг «Розумний дім».

Розумні будинки відкривають великі перспективи в багатьох областях: від більш вигідного споживання електроенергії та інших ресурсів до підвищення комфорту будинку чи офісу. Тому інтелектуальні будинки можуть бути відповіддю на багато нагальних і менш термінових соціальних проблем. Але що таке «розумний дім»?

Пейн А. визначає поняття «розумний дім» як «використання інформаційних та комунікаційних технологій (ІКТ) в домашніх умовах для полегшення взаємодії товарів і послуг для будинку в побудованому об'єкті» [5].

Перш за все, системи розумний дім в епоху «інтернет-речей» стають дедалі поширенішими в побуті, поступово перестаючи бути ексклюзивним продуктом класу люкс.

Прикладами функцій системи «розумний дім» є моніторинг активності, ідентифікація подій і мобільність, а також послуги, пов'язані з розумним використанням енергії або економії енергії. Такими послугами є, наприклад, смарт-облік і контроль споживання енергії. Крім того, послуги охорони здоров'я, спричиненні старінням населення, є важливим елементом розвитку технології «розумний дім», а відповідно і страхових послуг із їхнього страхування.

При розробці систем «розумний дім» повинні враховувати необхідні рішення, при яких в разі виходу з ладу система повинна бути повністю працездатною в разі збою, і тільки обмежувати обсяг реалізованих функцій. Предметом страхування може бути кожна будівля житлового або громадського призначення, здана в експлуатацію із використанням технології «розумний дім», а також будівлі, реалізовані в традиційній технології з елементами систем автоматизації «розумний дім». Предмет і об'єкт страхування при використанні розумних домів, окрім класичного страхування нерухомості, охоплює значних обсяг інтегрованої техніки. Всі використовувані засоби автоматизації будівель повинні бути застраховані. Для страхових цілей повинні бути доступні керівництва по експлуатації та монтажні схеми. Кожен продукт автоматизації будівлі повинен мати ідентифікаційні ознаки, що повинні бути включені до договору страхування. В окремих випадках бажано додати фотографії продукції. Договір страхування може бути не тільки індивідуальним, але і додаватися до договору, наприклад, страхування від пожежі та інших випадкових подій.

Отже, «розумний дім», як і традиційні будівлі, повинен бути повністю охоплений страховим захистом, адже елементи його системи є дорогими і взаємопов'язаними: 1) Страхові компанії вже зараз повинні бути готові страхувати елементи розумного дому; 2) Обговорюваний новий продукт можна розглядати як один з варіантів страхування від пожежі та інших випадкових подій.

Список використаних джерел

1. Dutta S., Kwan S., Segev A. Transforming business in the marketspace – strategic marketing and customer relationships / CMIT Working Paper. Berkeley: Fisher Center for Management and Information Technology; University of California, 1997.
2. Krol E., Hoffman E. FYI on «What is the Internet?» / Network Working Group; Request for Comments: 1462. URL: <https://www.rfc-editor.org/pdf/rfc1462.txt.pdf> (Last accessed: 01.09.2018).
3. Klapkiv Y., Niemczyk L., Vakun O. Financial mechanism of the insurance business. *Scientific bulletin of Polissia*. 2017. 4/2(12). S. 84-91.
4. Holuk M. Budynek inteligentny - możliwości sterowania domem w XXI w. *Scientific Bulletin of Chelm*. 2008. No.1. S. 61 – 71.
5. Peine A. Understanding the dynamics of technological configurations: A conceptual framework and the case of Smart Homes./ *Technological Forecasting and Social Change*. 2009. N76. P. 396-409.
6. Клапків Ю., Мелих О. Трансформація діджиталізації ринку фінансових та страхових послуг. *Review of transport economics and management*, 2019. № 2(18). С.83-89. DOI: <https://doi.org/10.15802/rtem.v18i2.190456>.
7. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 568 с.
8. Клапків Ю. Формування інтегрованого нагляду за міжсекторовою діяльністю фінансових інституцій. *Інноваційна економіка*. 2010. № 2 (16). С. 148-151.